

תאני ר' שמעון, על שבועה עמודים הארץ
 עומדת, שנאמר (משלי ט א) חצבה עמודיה
 שבועה, והם תלויים על המים, וכנגדם אמר
 דוד המלך עליו השלום שבועה קולות, דכתיב
 (תהלים כט ג) קול יי על המים.

שנה רבי שמעון, על שבועה
 עמודים הארץ עומדת, שנאמר
 (משלי ט) חצבה עמודיה שבועה,
 והם תלויים על המים, וכנגדם
 אמר דוד המלך, עליו השלום,
 שבועה קולות, שכתוב (תהלים כט)
 קול ה' על המים.

הב"ר תלוי על שבועה: עמודי שמים הם
 שבועה, והרקיעים שבועה. והפוכים
 שבועה מעלות. שבועה גוים למעלה. שבועה
 גוים למטה. שבועה ארצות. שבועה ימים.
 שבועה נהרות. ימי בראשית שבועה. והשביעי
 שבת לה', יום שפלו שבת.

הב"ר תלוי על שבועה: עמודי
 שמים הם שבועה, והרקיעים
 שבועה, והפוכים שבע מעלות,
 שבועה גוים למעלה, שבועה גוים
 למטה, שבע ארצות, שבועה
 ימים, שבועה נהרות, ימי
 בראשית שבועה, והשביעי שבת
 לה', יום שפלו שבת.

תנן התם, ר' יהודה בר אלעאי אומר, שבועה
 גלוסמוי פריסן, אתגליפו בתלתין ותריין
 אלפין פליגאן, והוה פריס בהו חד שיעורא
 דעלמא, עד דמתח ליה לארבע זיוון, ואסמך
 על סמכיה. הדא הוא דכתיב, (ישעיה מד כד) אנכי
 ה' וכו' נטה שמים לבדי רקע הארץ מי אתי.

שנינו שם, רבי יהודה בר אלעאי
 אומר, שבועה לבושיו פריסים,
 נחקקו בשלשים ושנים אלפים
 חלקים, והיה פורס בהם שעור
 אחד של העולם, עד שמתח אותו
 לארבע זויות, וסמך אותו על
 תומכיו. זהו שכתוב (ישעיה מד, כד)
 אנכי ה' וכו' נטה שמים לבדי רקע
 הארץ מי אתי.

אמר רבי שמעון, מאי דכתיב, (שם מח יג) קרא
 אני אליהם יעמדו יחדו. אלא אמר רבי
 שמעון, כשעלה במחשבתו לברוא העולמות,
 באותה שעה נבראו עליונים ותחתונים, וכל
 מה שבהם. שנאמר קרא אני אליהם יעמדו
 יחדו, אל תקרי אליהם, אלא אלהים, מלמד
 שבה"א בראם. והיינו דכתיב (שמות טו יא) מי
 כמכה באלים יי'. כמו אסקופה דמלייא מפל
 צרכי ביתא. וכדין ידעין דתמן כללא, מה
 דאצטריף לון.

אמר רבי שמעון, מה זה שכתוב
 (שם מח) קרא אני אליהם יעמדו
 יחדו? אלא אמר רבי שמעון,
 כשעלה במחשבתו לברוא
 העולמות, באותה שעה נבראו
 עליונים ותחתונים וכל מה
 שבהם, שנאמר קרא אני אליהם
 יעמדו יחדו, אל תקרי אליהם
 אלא אלהים. מלמד שבה"א
 בראם, והיינו שכתוב (שמות טו)
 מי כמכה באלים ה', כמו אסקפה
 שמלאה מפל צרכי הבית, ואז
 ידעים ששם הכל, מה שמצטרף
 להם.

אמר רבי יהודה, בג' דברים ברא הקדוש
 ברוך הוא את עולמו, בספר וספר
 וספור. כנגדם, בחכמה בתבונה ובדעת.
 בחכמה, דכתיב (משלי ג ט) ה' בחכמה וגו'.
 בדעת, דכתיב (שם ג כ) בדעתו תהומות נבקעו.
 רבי נחוניא אומר, בחכמה בלבד נבראו כל

אמר רבי יהודה, בג' דברים ברא
 הקדוש ברוך הוא את עולמו:
 בספר וספור וספור. כנגדם
 בחכמה בתבונה ובדעת.
 בחכמה, שכתוב (משלי ג) ה'
 בחכמה וגו'. בדעת, שכתוב (שם)

בְּדַעַת תְּהוֹמוֹת נִבְקָעוּ. רַבִּי נְחוּנְיָה אָמַר, בְּחֻכְמָה בְּלִבְד נִבְרָאוּ כָּל הָעוֹלָמוֹת כָּלָם, זֶהוּ שְׁפָתוֹב בְּרֵאשִׁית בְּרֵא אֱלֹהִים, וְרֵאשִׁית הִיא הַחֻכְמָה, וְזֶה בֵּא כְּמוֹ מִי שֶׁאָמַר בְּה"א בְּרֵאם, וּשְׁלֹשָׁתָם נִכְלָלִים בּוֹ.

מִשְׁנָה, הַפְתָּחִים נִפְתָּחוּ. הַשְּׁעָרִים הֵם שְׁמוּרִים, הַנִּכְנָס לֹא יוֹצֵא, וְהַיּוֹצֵא לֹא נִכְנָס, לְפָנֵי הַפְתָּח יֵשׁ שׁוֹמְרִים, עוֹלָיִם לְתוֹכוֹ גְּדוֹלִים חֲזָקִים, תּוֹמָךְ אֶחָד עוֹמֵד בְּתוֹכוֹ, אוֹתוֹ הַתּוֹמָךְ הִיָּה נְעוּץ, וּשְׁלֹשָׁה גִּנְיִים הֵיוּ בוֹ: גִּזְוֹן חֲשׂוּדָה, גִּזְוֹן לְבוֹ, גִּזְוֹן יֶרֶק. בּוֹ עוֹלָיִם וּבוֹ יוֹרְדִים, הַכֹּל מִשְׁתּוֹקְקִים לְהַכְנִס לְתוֹכוֹ, וְאֵין רְשׁוֹת לְכָל.

הוּא קָדַם לְבְרִיאַת הָעוֹלָם, עָלִיו עוֹמֵד שְׁלֹשָׁן אֶחָד שְׁנַגְזוּ בְּאֶלְפֵי עוֹלָמוֹת, מִמֶּנּוּ נִתְבַּקְעוּ כָּל חֻקֵּי קוֹת הָעוֹלָם. אֲשֶׁרֵי מִי שִׁשְׁרָה בְּתוֹכוֹ.

אַחֲרָיו נִמְצְאִים שְׁנֵי אַחִים אַחֲזוּזִים זֶה בְּזֶה. אֶחָד מְקַבֵּל אוֹרְחִים, וְהוּא מְרָאֶה שֶׁל חַיִּים. מִי שֶׁאוֹכֵל בְּשֶׁלְחָנוֹ, עוֹמֵד תָּמִיד, וְאֶחָד מְקַבֵּל אוֹרְחִים וְלֹא מְקַבֵּל. הוּא מְרָאֶה שֶׁל חַיִּים, מְרָאֶה שֶׁל מוֹת. מִי שֶׁאוֹכֵל בְּשֶׁלְחָנוֹ נוֹפֵל וּמָת. אֵין לוֹ הַצְּלָה, אֵין שְׁאוּחֻז בְּיָדוֹ. אַחֲרָיו נִמְצְאִים אוֹהֲבִים הַמְּשִׁתּוֹקְקִים לְרֵאוֹת, מִשְׁתּוֹקְקִים לְקָרֵב אוֹתָם, כָּלָם מִשְׁבַּחִים אוֹתָם.

עוֹר אֶחָד הִיָּה הוֹלֵךְ קָרֵב אֲלֵיהֶם לְתַבַּע אֶת חֻלְקָם. קָרֵב לְאוֹתוֹ מְרָאֶה שֶׁל חַיִּים וּמְרָאֶה שֶׁל מוֹת, הַחֲזוּק בּוֹ, אֶחָז בְּגוֹפוֹ, חִבְרוֹ הִיָּה קוֹרָא (מִשְׁלִיכֵי ב) וְשִׁמְתָּ שְׁכִין בְּלַעֲדָה אִם בַּעַל נֶפֶשׁ אֶתָּה. לֹא הִקְשִׁיב וְלֹא הִטָּה אֲזָנוֹ, עַד שֶׁנִּפְל וּמָת. אַחַר אֵלּוֹ יֵצֵא מִתּוֹק אֶחָד וְנִחְלַק לְאַרְבַּע, וּמִכָּל אֶחָד יֵצֵא חֻכְמָה, מֵאוֹתוֹ גְּדוֹל וְנִכְבָּד שְׂרָצוֹ, וְכָל

הָעוֹלָמוֹת כָּלָם. הִדָּא הוּא דְכָתִיב בְּרֵאשִׁית בְּרֵא אֱלֹהִים, וְרֵאשִׁית הִיא הַחֻכְמָה. וְאַתְנָא כְּמֵאן דְּאָמַר בְּה"א בְּרֵאם, וּשְׁלֹשָׁתָן נִכְלָלִים בּוֹ.

מִתְנִיתִין, פְּתַחֵי אֶתְפַּתְחוּ. תְּרַעֵי הוּוּ נְטִירִין, דְּעֵייל לֹא נְפִיק, וְדִנְפִיק לֹא עֵייל, קָמִי פְתַחָא הוּוּ שְׁגָרָאן, סְלָקִין בְּגוּיָה רַבְרָבִין תְּקִיפִין, סְמָךְ חַד קָאִים בְּגוּיָה, הַהוּא סְמָךְ הָיָה נְעִיץ, וְתִלַּת גְּוֹנִין הוּוּ בִיָּה. גְּוֹן חֲשׂוּדָה, גְּוֹן חַוָּרָא, גְּוֹן יְרוּקָא, בִּיָּה סְלָקִין, בִּיָּה נִחְתִּין, כֹּלָא תְּאִיבִין לְמִיעַל בְּגוּיָה, וְלִית רְשׁוּתָא לְכוּלָא.

הוּא קְדָמָא לְבְרִיָּתָא דְעֵלְמָא. עֲלִיָּה קָאִים חַד שְׁלֹשָׁן, דְּאֶגְנִזוּ בְּאֶלְפֵי עֵלְמִין. מִנְיָה אֶתְבַּקְעוּ כָּל גִּילּוּפֵי עֵלְמָא. זְכָאָה הוּא דִּישְׁרֵי בְּגוּיָה.

בְּתַרֵּיהּ אֶשְׁתַּכְּחוּ תְּרִין אַחֲזִין אַחֲזִדָּאן דָּא בְּדָא. חֲדָא קְבִיל אוּשְׁפִיזִין, וְהוּא חִיזוּ דְחִיִּין, מֵאן דְּאָכִיל בְּפִתּוּרֵיהּ, קָאִים תְּדִירָא. וְחַד הוּא קְבִיל אוּשְׁפִיזִין וְלֹא קְבִיל, הוּא חִיזוּ דְחִיִּין, חִיזוּ דְמוֹתָא, מֵאן דְּאָכִיל בְּפִתּוּרֵיהּ, נְפִיל וּמִית, לִית לֵיהּ שִׁיזְבָּא, לִית דְּאֶחִיד בִּידֵיהּ. בְּתַרֵּיהּ אֶשְׁתַּכְּחוּ רְחִימִין, תְּאִיבִין לְמַחְמִי, תְּאִיבִין לְמַקְרֵב לוֹן, כֹּלָא מִשְׁבַּחָן לוֹן. חַד עוֹיר הָיָה אֲזִיל קָרִיב לְגַבּוֹן, לְתַבַּעָא חוֹלְקָהוּן. קָרִיב לְהַהוּא חִיזוּ דְחִיִּין וְחִיזוּ דְמוֹתָא, אֶתְקִיף בִּיָּה, אֶחִיד בְּגוּפֵיהּ, חִבְרָא דִּילֵיהּ הָיָה קָרִי, (מִשְׁלִי כַּג ב) וְשִׁמְתָּ שְׁכִין בְּלַעֲדָה אִם בַּעַל נֶפֶשׁ אֶתָּה. לֹא אֶצִּית, וְלֹא אֶרְכִין אוּדְגֵיָה, (דף ט ע"ב) עַד דְּנְפִיל וּמִית.

בְּתַר אֵלִין, נִפְקַ חַד מִתְקָא, וְאַתְפְּלִיג לְאַרְבַּע. וּמִכָּל חַד חֻכְמָתָא נְפִיק, מֵהַהוּא רַבָּא וְיִקְרָא שְׁבַעָאן. וְכָל אֵינוֹן רְחִמִין וְתְּאִיבִין

למחמי, ואינון תרין אחין דאחינן דא בדא. בתרוהי תרין רביין עולמין נוקין, ושיננא דסייפא דמלהטא, אשא בידיהון. נטרין אורחין ושבילין, דלא ייעול חד, ולא יפוק חד, פר ההוא דלא אכיל ולא שתי, שנאמר וישפן מקדם, דאתבריאו קמי עלמא דין. מפאן ולהלאה, אשתכללו כל סטרוי דעלמא.

אותם האוהבים והמשתוקקים לראות, ואותם שני האחים האחוזים זה עם זה.

אחריו שני ילדים עלמים תינוקות, וחרב המלהטת השנונה של אש בידיהם, שומרים הדרךים והשבילים שלא יפגס אחד ולא יצא אחד, פרט לאותו שלא אכל ולא שתה, שנאמר (בראשית א) וישפן מקדם, שנבראו לפני העולם הזה. מפאן ולהלאה נתקנו כל צדדי העולם.

שורה אחרת - צד השמאל, הצד שנופלים שרידים, המקום שהיתה האש דולקת ימים ולילות לזרק לפניה את רמי הרוח, שהולכים לשמאל, בו הם נטרדים עד ערן ועדנים, אלו הם ימין ושמאל הקדימו לבריאת העולם, ואחר כך זוויתיהם של הארץ.

פסקא: אמר רבי יהודה אמר רב, פתיב (משלי א) ה' בחכמה יסד ארץ כוונן שמים בתבונה ואומר בדעתו תהומות נבקעו. בשלשה דברים הללו נברא העולם, ועל שנים מהם הוא עומד - על התבונה ועל הדעת. והרי שנינו שלש? אמר רבי יצחק, החכמה, נטלה הקדוש ברוך הוא למעלה והיא שמו, להודיע לעבדיו הצדיקים, והשנים עמדו בעולם, והם קיומו.

אמר רבי אבא, כל השלשה נרמזו במראה קטן, והם שלש תנועות הפה: עליון, אמצעי ותחתון. בנהוגי הפה מתנהג בהם. אמר רבי אבא, והם חכמה ותבונה ודעת.

מה משמע שהשנים הללו מתנהג בהם העולם והם תבונה ודעת? ששנינו, אלו מנהגי העולם, השמים שנבראו בתבונה, והתהום בדעת, והחכמה היא

שוריא אחרא, סטרוי דשמאלא. סטר דנפלין שרידין. אתר דנורא הוה דליק יממין ולילין, למרמי קמה לרמי רוחא, דאזלין לשמאלא. ביה אתטרדון, עד ערן עדנין. אלין אינון ימינא ושמאלא, אקדימו לברייתא דעלמא. ולבתר זויתיהון דארעא.

פיסקא. אמר רבי יהודה, אמר רב, פתיב (משלי א) ה' בחכמה יסד ארץ כוונן שמים בתבונה, ואומר (שם א) בדעתו תהומות נבקעו. בשלשה דברים הללו נברא העולם, ועל שנים מהן הוא עומד, על התבונה ועל הדעת. והא תנינן תלת. אמר רבי יצחק, החכמה נטלה הקדוש ברוך הוא למעלה, והוא שמו, להודיע לעבדיו הצדיקים. והשנים עמדו בעולם, והם קיומו.

אמר רבי אבא, פלהו תלתא, אתרמיזו בחיזו זעירא. ואינון תלת תנועות פומא: עליון, אמצעי, והתחתון, בנהוגי דפומא אתנהיג בהו. אמר רבי אבא, והם חכמה ותבונה ודעת.

מאי משמע דהאי תרין אתנהיג בהו עלמא, והם תבונה ודעת. דתנינן, אלין מנהגי עלמא השמים שנבראו בתבונה. והתהום בדעת. והחכמה היא שמו של מקום, והוא